

- 5. júna 2001

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 1258/2001

1058

N á v r h

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

n a v y d a n i e

zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Predkladajú:

Vladimír	Paiko	v. r.
František	Mikloško	v. r.
Rudolf	Bauer	v. r.
Peter	Muránsky	v. r.
Pavol	Hrušovský	v. r.
Anna	Záborská	v. r.
Alojz	Rakús	v. r.
Július	Brocka	v. r.
Mária	Sabolová	v. r.

Návrh uznesenia:

Národná rada Slovenskej republiky
s c h v a ľ u j e
návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Bratislava jún 2001

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
II. volebné obdobie

N á v r h

Zákon
z2001,

ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 197/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 298/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 494/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 294/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 322/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 453/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 2/1993 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 61/1993 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 83/1994 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 74/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1995 Z.z., zákona č. 58/1998 Z.z., zákona č. 143/1998 Z.z., zákona č. 200/1998 Z.z., zákona č. 337/1998 Z.z., zákona č. 263/1999 Z.z., zákona č. 293/1999 Z.z., zákona č. 95/2000 Z.z., zákona č. 195/2000 Z.z., zákona č. 329/2000 Z.z., zákona č. 338/2000 Z.z., zákona č. 417/2000 Z.z. a zákona č. 136/2001 Z.z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 1 sa vypúšťajú písmená e), ch) a n).

Doterajšie písmená f), g), h), i), j), k), l), m) sa označujú ako písmená e), f), g), h), i), j), k), l).

2. V § 1 písmeno g) znie: „g) Ministerstvo školstva a kultúry Slovenskej republiky,“.

3. Doterajší text § 1 sa označuje ako odsek 1 a dopĺňa sa odsekom 2, ktorý znie:

„(2) Na čele ministerstva je podpredseda vlády alebo minister; podpredseda vlády je vždy poverený riadením jedného z ministerstiev uvedených v odseku 1.“

4. V § 2 odseky 2 a 3 znejú:

„(2) Ministra v čase jeho neprítomnosti zastupuje prvý námestník ministra (ďalej len „prvý námestník“), ktorý je zároveň štátnym tajomníkom ministerstva. Minister môže poveriť aj v iných prípadoch prvého námestníka, aby ho zastupoval v rozsahu jeho práv a povinností.

(3) Okrem prvého námestníka pôsobí na ministerstve námestník ministra (ďalej len „námestník“). Počet námestníkov na ministerstve určí vláda Slovenskej republiky; na ministerstve môžu pôsobiť najviac štyria námestníci. Námestníci zastupujú ministra podľa poradia určeného ministrom.“

5. V § 2 sa za odsek 3 vkladajú nové odseky 4 a 5, ktoré znejú:

„(4) Pri zastupovaní majú prvý námestník, prípadne námestníci práva a povinnosti ministra. Prvého námestníka a námestníkov vymenúva a odvoláva vláda na návrh príslušného ministra.

(5) Ministerstvo sa člení na odbory a oddelenia. Organizačnú štruktúru ministerstva určuje organizačný poriadok ministerstva, ktorý vydáva minister; v organizačnom poriadku sa určí aj zodpovednosť prvého námestníka a námestníkov za činnosť jednotlivých odborov ministerstva.“

Doterajšie odseky 4 až 8 sa označujú ako odseky 6 až 10.

6. V § 2 ods. 6 sa slová „Štátnym tajomníkom a vedúcemu úradu ministerstva“ nahrádzajú slovami „Prvému námestníkovi a námestníkovi“.

7. V § 2 ods. 7 sa slová „štátnemu tajomníkovi“ nahrádzajú slovami „Prvému námestníkovi“.

8. V § 2 ods. 8 sa slová „Štátny tajomník“ nahrádzajú slovami „Prvý námestník“.

9. V § 2 ods. 9 sa slová „Vedúci úradu ministerstva“ nahrádzajú slovom „Námestník“.

10. V § 2 sa za odsek 10 dopĺňa odsek 11, ktorý znie:

„(11) Práva a povinnosti ministra podľa odsekov 1 až 10 sa vzťahujú rovnako na podpredsedu vlády.“

11. V § 3 ods. 1 sa za písmeno h) vkladajú nové písmená i) až l), ktoré znejú:

„i) investičnú výstavbu a bytovú politiku,

j) stavebné výrobky, stavebnú výrobu a výrobu stavebných látok,

k) verejné práce,

l) odštatnenie a privatizáciu národného majetku a správu národného majetku v podnikateľskej sfére,“.

Doterajšie písmená ch) a i) sa označujú ako m) a n).

12. V § 6 ods. 1 sa za slová „ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky“ vkladajú slová „pre regionálny rozvoj a“.

13. § 7 a § 10 sa vypúšťajú.

14. Nadpis pod § 13 znie: „Ministerstvo školstva a kultúry“.

15. V § 13 ods. 1 sa za slová „Ministerstvo školstva“ vkladajú slová „a kultúry“ a na koniec odseku 1 sa dopĺňajú slová „a pre umenie, štátny jazyk a písomníctvo, pre krajinu a pamiatky, pre miestnu a osobitnú kultúru vrátane cirkví, náboženských spoločností a menšinových kultúr, pre verejné informácie a pre výrobu a obchod v oblasti kultúry“.

16. § 14 sa vypúšťa.

17. V § 18 ods. 1 sa za slovo „väzenstvo“ vkladajú slová „a pre vykonávanie autorského zákona a príbuzných práv“.

18. V § 20 sa za odsek 7 dopĺňa odsek 8, ktorý znie:

„(8) Ústredné orgány štátnej správy uvedené v odseku 1 sa členia na odbory a oddelenia, prípadne len na odbory. Ich organizačnú štruktúru určuje organizačný poriadok, ktorý vydáva vedúci alebo predseda príslušného ústredného orgánu štátnej správy.“.

19. V § 34 sa vypúšťa písmeno a).

Doterajšie písmená b) a c) sa označujú ako písmená a) a b).

20. Za § 36a sa vkladajú § 36b, § 36c a § 36d, ktoré znejú:

„§ 36b

(1) Doterajšia pôsobnosť Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku Slovenskej republiky prechádza na Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky.

(2) Doterajšia pôsobnosť Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky prechádza na Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, s výnimkou pôsobnosti vo veciach regionálneho rozvoja, ktorá prechádza na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky.

(3) Doterajšia pôsobnosť Ministerstva kultúry Slovenskej republiky prechádza na Ministerstvo školstva Slovenskej republiky s výnimkou pôsobnosti vo veciach vykonávania autorského zákona a príbuzných práv, ktorá prechádza na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

(4) V súvislosti s prechodom pôsobnosti podľa odsekov 1 až 3 rovnako prechádzajú aj práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávných a iných vzťahov. Podrobnosti o prechode týchto práv a povinností sa upravujú dohodou, v ktorej sa vymedzí najmä druh a rozsah preberaného majetku a záväzkov a určí sa, ktorí zamestnanci prechádzajú na ktoré ministerstvo do pracovného pomeru.

(5) Pokiaľ sa v doterajších zákonoch a iných všeobecne záväzných právnych predpisoch používa názov „Ministerstvo pre správu a privatizáciu národného majetku Slovenskej republiky“, rozumie sa tým Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky.

(6) Pokiaľ sa v doterajších zákonoch a iných všeobecne záväzných právnych predpisoch používa názov „Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky“, rozumie sa tým Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, s výnimkou pôsobnosti vo veciach regionálneho rozvoja, v ktorých sa tým rozumie Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky.

(7) Pokiaľ sa v doterajších zákonoch a iných všeobecne záväzných právnych predpisoch používa názov „Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky“, rozumie sa tým Ministerstvo školstva a kultúry Slovenskej republiky, s výnimkou pôsobnosti vo veciach vykonávania autorského zákona a príbuzných práv, v ktorých sa tým rozumie Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

(8) Pokiaľ sa v doterajších zákonoch a iných všeobecne záväzných právnych predpisoch používa názov „Ministerstvo školstva Slovenskej republiky“, rozumie sa tým Ministerstvo školstva a kultúry Slovenskej republiky.

§ 36c

(1) Podpredsedovia vlády a ministri do troch mesiacov odo dňa účinnosti zákona upravia organizačnú štruktúru a vydajú organizačné poriadky ministerstiev podľa zásad uvedených v § 2 ods. 5.

(2) Vedúci a predsedovia ostatných ústredných orgánov štátnej správy do troch mesiacov odo dňa účinnosti zákona upravia organizačnú štruktúru a vydajú organizačné poriadky ostatných ústredných orgánov štátnej správy podľa zásad uvedených v § 20 ods. 8.

§ 36d

Do vymenovania prvých námestníkov vládou Slovenskej republiky podľa § 2 ods. 4 dočasne zastávajú ich funkciu doterajší štátni tajomníci. Ak na ministerstve pôsobia dvaja štátni tajomníci, vláda na návrh príslušného ministra určí, ktorý z nich dočasne zastáva funkciu prvého námestníka.“

Čl. II

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Od roku 1992 sa sústavne zvyšujú výdavky na fungovanie aparátov jednotlivých ministerstiev. Ani audit štátnej správy, ktorý je plnený iba čiastočne, nepriniesol zásadnú redukciu výdavkov v centrálnej štátnej správe. Je to spôsobené najmä existenciou politických dohôd, ktoré znemožňujú rásne riešenie problému rozbužnenej byrokracie na ústredných orgánoch štátnej správy.

Cieľom návrhu novely zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „kompetenčný zákon“) je preto zoštíhliť početnosť vlády a jednotlivých ministerstiev. Návrh novely obsahuje dve zmeny:

1. zníženie počtu členov vlády na 13,
2. zmenu štruktúry ministerstiev, ktorej účelom je znížiť počet riadiacich stupňov a následne aj zamestnancov ministerstiev.

1. Návrh novely zakotvuje zásadu, podľa ktorej každý člen vlády (teda podpredseda vlády alebo minister) bude riadiť ministerstvo. V súlade s čl. 111 Ústavy Slovenskej republiky bude v právomoci predsedu vlády rozhodnúť, ktorý podpredseda vlády resp. minister, bude poverený riadením konkrétneho ministerstva.

Návrh novely znižuje počet ministerstiev z 15 na 12. Zrušiť by sa malo:

- a) ministerstvo pre správu a privatizáciu národného majetku,
- b) ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja,
- c) ministerstvo kultúry.

Doterajšia pôsobnosť ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku a ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja by prešla na ministerstvo hospodárstva s výnimkou pôsobnosti vo veciach regionálneho rozvoja, ktorá by prešla na ministerstvo životného prostredia. Doterajšia pôsobnosť ministerstva kultúry by prešla na ministerstvo školstva s výnimkou pôsobnosti vo veciach vykonávania autorského zákona a príbuzných práv, ktorá by prešla na ministerstvo spravodlivosti.

2. Podľa Štatútov jednotlivých ministerstiev, schválených vládou SR, je súčasná riadiaca štruktúra prevažnej väčšiny ministerstiev 5-stupňová:

1. minister,
2. štátny tajomník a vedúci úradu,
3. generálny riaditeľ sekcie,
4. riaditeľ odboru,
5. vedúci oddelenia.

K vzniku ďalšieho stupňa riadenia (sekcii) pritom prišlo po roku 1992, kedy boli zrušené funkcie námestníkov ministrov a zriadené funkcie štátnych tajomníkov a vedúcich úradov. Do roku 1992 pôsobilo na ministerstvách 2-5 námestníkov ministrov, ktorí však zodpovedali za konkrétne oblasti (v súčasnosti zastrešované 1-2 sekciami) a priamo riadili príslušné odbory ministerstva. Tento systém funguje dodnes v Českej republike, ktorá ma z uvedeného dôvodu na prevažnej väčšine svojich ministerstiev 4-stupňové riadenie (namiesto 5-stupňového). Obdobný systém funguje aj v iných krajinách, pričom jeden z námestníkov (prvý námestník) môže používať aj názov „štátny tajomník.“ Obsadenie miesta prvého námestníka by teda mohlo byť predmetom koalíčných dohôd (išlo by o politickú funkciu), pričom funkcie ďalších námestníkov by boli viac odborné funkcie.

Opätovné zavedenie systému námestníkov ministrov, menovaných vládou SR, môže zároveň aj odbúrať námietku vyslovenú k návrhu zákona o štátnej službe Stredoeurópskym inštitútom pre ekonomické a sociálne reformy, že po prijatí zákona o štátnej službe „vláda a demokraticky zvolení zástupcovia budú v zásade bez možnosti ovplyvňovať personálne obsadenie svojich úradov“. Za zavedenie tohto systému (aj keď v „strednodobom horizonte“) sa vyslovil aj vládou schválený Audit štátnej správy.

Súčasný systém navyiac znemožňuje vedeniu ministerstva – z časových dôvodov – sa venovať v adekvátnom rozsahu koncepcnej práci. Účasť ministra, štátneho tajomníka a čiastočne aj vedúceho úradu na rokovaníach orgánov vlády a výboroch parlamentu totiž naplňa veľkú časť ich pracovného programu. Ak by sa na uvedených rokovaníach mohli zúčastňovať aj vecne príslušní námestníci ministrov (ktorých by bol väčší počet, t.j. dvaja až piati), vytvoril by sa väčší priestor pre koncepcnú prácu celého vedenia ministerstva.

Návrh novely zákona zároveň zakotvuje, že ministerstvá sa organizačne členia na odbory a oddelenia. Rovnaké členenie predpokladá návrh zákona aj pri ostatných ústredných orgánoch štátnej správy, pričom v ich prípade návrh umožňuje zaviesť aj 3-stupňové riadenie (bez vedúcich oddelení).

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Návrh zákona si nevyžiada zvýšené čerpanie finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu, ale naopak v dôsledku zrušenia troch ministerstiev, zrušenia jedného stupňa riadenia (sekcie), ako aj úpravou zásady, podľa ktorej podpredseda vlády musí riadiť ministerstvo, dôjde k úspore finančných prostriedkov – vyše 500 mil. Sk. Uvedené platí obdobne ohľadom zamestnanosti a organizačného zabezpečenia, keďže dôjde k zrušeniu miest generálnych riaditeľov sekcií a namiesto nich sa zavádza systém námestníkov, ktorých počet bude menší (dva až piati na každom ministerstve).

Doložka zlučiteľnosti

návrhu zákona s právom Európskej únie

1. Navrhovateľ zákona: skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky.
2. Názov návrhu zákona: zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
3. V práve Európskej únie nie je problematika návrhu zákona upravená.
4. Návrh zákona svojou problematikou nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v čl. 70 Európskej dohody o pridružení a svojou problematikou nepatrí ani medzi priority odporúčané v Bielej knihe.
5. Charakteristika právnych noriem Európskej únie: problematika návrhu zákona nie je upravená v práve Európskej únie.
6. Vyjadrenie stupňa kompatibility s právnymi normami Európskej únie: problematika návrhu zákona nie je upravená v práve Európskej únie.

B. Osobitná časť

K § 1 ods. 1, § 3, § 6, § 7, § 10, § 13, § 14, § 18

Za účelom zoštíhlenia vlády sa navrhujú zrušiť tri ministerstvá – Ministerstvo pre správu a privatizáciu národného majetku SR, Ministerstvo kultúry SR a Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR. Pôsobnosť ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku prechádza na ministerstvo hospodárstva, pôsobnosť ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja prechádza na ministerstvo hospodárstva s výnimkou pôsobnosti vo veciach regionálneho rozvoja, ktorá prechádza na ministerstvo životného prostredia. Pôsobnosť ministerstva kultúry prechádza na ministerstvo školstva s výnimkou pôsobnosti vo veciach vykonávania autorského zákona a príbuzných práv, ktorá prechádza na ministerstvo spravodlivosti. Zároveň sa navrhuje zmena názvu ministerstva školstva na ministerstvo školstva a kultúry.

V súvislosti so zrušením uvedených troch ministerstiev návrh zákona v § 36b rieši aj presun ich doterajšej pôsobnosti a vyporiadanie práv a povinností vyplývajúcich z právnych vzťahov.

K § 1 ods. 2

Návrh zákona zakotvuje zásadu, že každý člen vlády (podpredseda vlády, minister) je poverený riadením jedného z ministerstiev. Na základe tejto zmeny bude aj každý podpredseda vlády na čele niektorého ministerstva.

K § 2

Navrhovanými zmenami upravenými v niekoľkých bodoch novely dochádza k odbúraniu jedného stupňa riadenia v riadiacej štruktúre ministerstiev. Dochádza k zrušeniu sekcií a k prechodu na systém námestníkov.

Pritom jeden z námestníkov (tzv. prvý námestník) bude politickou funkciou. Navrhuje sa, aby okrem prvého námestníka pôsobili na ministerstve aj ďalší námestníci (minimálne jeden, maximálne štyria – ich počet bude určovať vláda podľa rozsahu pôsobnosti ministerstva), pričom pôjde o odborné funkcie. Prvého námestníka a námestníkov bude vymenúvať a odvolávať vláda na návrh príslušného ministra. Organizačný poriadok ministerstva pritom určí, za ktoré odbory bude ktorý námestník zodpovedať.

K čl. II

Navrhovaná účinnosť zákona je viazaná na urýchlené uskutočnenie zmien upravených v návrhu zákona.

Ministerstvo financií SR
Odbor štátneho rozpočtu

Bratislava, 4.6.2001

Národná rada
Slovenskej republiky

Vec: stanovisko odboru štátneho rozpočtu k rozpočtovým dôsledkom návrhu skupiny poslancov NR SR na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy SR v znení neskorších predpisov (predložil V. Valko)

V dôvodovej správe predloženého návrhu sa konštatuje, že "Návrh zákona si nevyžiada zvýšené čerpanie finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu, ale naopak v dôsledku zrušenia troch ministerstiev, zrušenia jedného stupňa riadenia (sekcie) ako aj úpravou zásady, podľa ktorej podpredseda vlády musí riadiť ministerstvo, dôjde k úspore finančných prostriedkov - vyše 500 mil. Sk". Návrh však neobsahuje konkrétnejšiu špecifikáciu nápočtu týchto predpokladaných úspor.

Odbor štátneho rozpočtu súhlasí s tým, že realizáciou uvedeného návrhu by v konečnom dôsledku došlo k zníženiu výdavkov štátneho rozpočtu. Kvantifikácia dôsledkov tohto zhlženia však závisí napr. aj od toho, či sa tri ministerstvá navrhnuté na zrušenie plne presunú do troch existujúcich, resp. aká redukcia nákladov bude s tým spojená (sú ministerstvá pripravené v existujúcich priestoroch prijať delimitovaných pracovníkov, alebo títo ostanú v pôvodných budovách?). Výška úspor závisí taktiež od spôsobu konkrétnej realizácie navrhovaných zmien (v dôsledku platenia odstupného a pod.) a účinnosti zákona.

Odbor štátneho rozpočtu sa v tejto etape pripomienkovania nevyjadruje k legislatívnej a obsahovej stránke predloženého návrhu zákona.

Ing. Miloš Nosál, CSc.
riaditeľ odboru
štátneho rozpočtu

